

Súd: Okresný súd Prešov
Spisová značka: 4PP/32/2025
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8125010627
Dátum vydania rozhodnutia: 03. 07. 2025
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Juraj Fugerík
ECLI: ECLI:SK:OSPO:2025:8125010627.1

Uznesenie

8 4PP/32/2025

Okresný súd Prešov samosudcom JUDr. Jurajom Fugerikom na verejnom zasadnutí konanom dňa 03.07.2025, o návrhu odsúdeného A. A., nar. XX.XX.XXXX v B. A., trvale bytom B. A., prechodne bytom C. XXX/XX, D., okres Liptovský Mikuláš, toho času v ÚVV a ÚVTOS Prešov, na podmiennečné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody, takto

rozhodol:

7 4PP/32/2025

Podľa § 66 ods. 1 písm. a) Trestného zákona žiadosť odsúdeného A. A., nar. XX.XX.XXXX v B. A., trvale bytom Liptovský Mikuláš, prechodne bytom C. XXX/XX, D., okres Liptovský Mikuláš, toho času ÚVTOS Prešov o podmiennečné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody v trvaní 2 (dva) roky a 6 (šesť) mesiacov, uloženého mu trestným rozkazom Okresného súdu Liptovský Mikuláš, sp. zn. 3T/38/2021 zo dňa 14.5.2021, právoplatným dňa 10.6.2021, z výkonu trestu odňatia slobody v trvaní 8 (osem) mesiacov a 27 (dvadsaťsedem) dní, uloženého mu trestným rozkazom Okresného súdu Liptovský Mikuláš, sp. zn. 1T/120/2012 zo dňa 13.9.2012, právoplatným dňa 10.10.2012 v spojení s uznesením Okresného súdu Liptovský Mikuláš sp. zn. 1T/120/2012 zo dňa 26.9.2016, právoplatný v spojení s uznesením Krajského súdu v Žiline sp. zn. 1Tos/126/2016 zo dňa 22.12.2016, dňa 22.12.2016 a v spojení s uznesením Okresného súdu Ružomberok sp. zn. 8PP/44/2018 zo dňa 16.1.2019, právoplatný dňa 16.1.2019 v spojení s uznesením Okresného súdu Ružomberok sp. zn. 8PP/44/2018 zo dňa 22.9.2021, právoplatný dňa 22.9.2021, z výkonu trestu odňatia slobody v trvaní 2 (dva) roky a 6 (šesť) mesiacov, uloženého mu trestným rozkazom Okresného súdu Liptovský Mikuláš, sp. zn. 2T/91/2019 zo dňa 31.10.2019, právoplatným dňa 31.12.2019 v spojení s uznesením Okresného súdu Liptovský Mikuláš sp. zn. 2T/91/2019 zo dňa 10.12.2021 právoplatný dňa 14.12.2021 z a m i e t a .

odôvodnenie:

6 4PP/32/2025

Dňa 06.05.2025 bol tunajšiemu súdu doručený návrh ods. A. A. na podmiennečné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody, ktorý odsúdený odôvodnil tým, že je presvedčený o svojom polepšení, pretože bol preradený do ústavu s minimálnym stupňom stráženia. Prehodnotil svoje morálne ako aj hodnotové nastavenie a uvedomil si, že neovplyvní a nezmení to, čo sa stalo. Tieto dopady svojej minulosti môže len zmierniť, ale už nevráti čas. Jeho rodičia a sestry ho podporujú, aj keď v prvom rade by mal on podporovať ich. Veľa vecí s odstupom času pochopil ale hlavne ľutuje spáchanie svojej trestnej činnosti a ublížil hlavne svojej rodine. Dnes už pozná svoje miesto a vie a chce všetkým dokázať, že si toto

miesto zaslúži. To považuje za svoju hlavnú prioritu a preto si myslí, že je na podmienené prepustenie pripravený.

Na prejednanie tohto návrhu súd v zmysle § 415 ods. 1 Trestného poriadku nariadil na deň 03.07.2025 verejné zasadnutie, na ktorom v rámci dokazovania vykonal výsluch odsúdeného a oboznámil obsah listinných dôkazov, vrátane pripojených súvisiacich spisov. Na základe takto vykonaného dokazovania zistil tento skutkový stav:

Odsúdený A. A. vo svojej výpovedi uviedol, že by sa veľmi chcel vrátiť k rodine a k synovi, ktorého teraz nevidáva, lebo si ho brávajú jeho sestry. Syn žije s jeho bývalou družkou, ktorej je zverený. Vo výkone trestu sa snažil napraviť a už sa nechce viac dostať do väzenia, pretože už má aj svoje roky. Lútuje to, čo spravil. Pred nástupom do výkonu trestu pracoval na pôle v Ružomberku a tiež vykonával rôzne brigády. Pokiaľ sa jedná o nedostatok týkajúci sa požitia alkoholu počas výkonu trestu, tento odôvodnil tým, že pracoval ako upratovač a hoci bojoval so svojou závislosťou na alkohole, nalial si dezinfekčný prostriedok, o ktorom mu neskôr povedali, že po jeho užití mohol aj oslepnúť. Bol za to disciplinárne potrestaný sedemdnovým celodenným umiestnením do uzavretého oddielu.

Z odpisu Registra trestov SR generovaného elektronicky ku dňu 06.05.2025 vyplýva, že odsúdený A. A. bol doposiaľ 6 krát súdne trestaný, z toho päťkrát mu bol uložený nepodmienečný trest odňatia slobody, resp. pôvodne odložený výkon trestu odňatia slobody mu bol zmenený na trest nepodmienečný. Z lustrácie trestných stíhaní vyplýva, že voči odsúdenému sa v súčasnej dobe nevedie žiadne ďalšie trestné stíhanie alebo súdne konanie.

Z hodnotenia odsúdeného vypracovaného riaditeľom Ústavu na výkon väzby a Ústavu na výkon trestu odňatia slobody Prešov zo dňa 09.05.2025 vyplýva, že odsúdený A. A. je otec jedného dieťaťa, pôvodným povoláním maliar. Odsúdený bol doposiaľ šesťkrát súdne trestaný. V súčasnosti vykonáva piaty trest odňatia slobody. Odsúdený nastúpil dňa 25.08.2021 zo slobody predvedením na výkon trestu odňatia slobody do Ústavu na výkon väzby a Ústavu na výkon trestu odňatia slobody Žilina (ďalej len „ústav Žilina“). V ústave Žilina bolo správanie a vystupovanie na požadovanej úrovni, ústavný poriadok dodržiaval. Disciplinárne odmenený a disciplinárne potrestaný nebol. Dňa 28.09.2021 bol premiestnený na výkon trestu odňatia slobody do Ústavu na výkon trestu odňatia slobody Ružomberok so zaradením do stredného stupňa stráženia. Po absolvovaní pobytu v nástupnom oddiele mu bola komisiou stanovená diferenciacná skupina „B“. Správanie odsúdeného k príslušníkom a zamestnancom zboru bolo na požadovanej úrovni, sklony k hostilnému správaniu nie sú zaznamenané. Ústavný poriadok dodržiaval. V osobných veciach dodržiaval náležitý poriadok. Hygienické návyky mal dostatočne osvojené. Odsúdený sa zúčastňoval na činnostiach pre všeobecný rozvoj osobnosti odsúdeného v rámci oddielu. V období od 17.11.2021 do 23.04.2025 bol pracovne zaradený vo vnútornej prevádzke ústavu ako upratovač. Odsúdený si svoje pracovné povinnosti zodpovedne plnil, čím si vytvoril podmienky na udelenie viacerých disciplinárnych odmien. Dňa 23.05.2022 bola odsúdenému udelená disciplinárna odmena – pochvala za dlhodobé pozitívne výsledky dosahované pri plnení pracovných povinností. Dňa 09.09.2022 bol odsúdený ohodnotený disciplinárnou odmenou - pochvalou za príkladný čin, keď sa dobrovoľne zúčastnil prác pri odstraňovaní následkov vplyvu dažďa. V príkladnom správaní a plnení pracovných povinností naďalej pokračoval, za čo bol ohodnotený dňa 16.12.2022 a dňa 06.07.2023 disciplinárnymi odmenami – pochvalami za opätovné dôsledné plnenie pracovných povinností. S odstupom času sa u odsúdeného vyskytol nedostatok, keď dňa 18.08.2023 počas kontrolnej činnosti bolo zistené, že preukázateľne požil nápoj s obsahom alkoholu. Uvedený nedostatok bol vyriešený v kompetencii príslušného pedagóga. Následne sa správanie odsúdeného stabilizovalo a pohybovalo v žiadúcich hraniciach, čomu nasvedčuje disciplinárna odmena – povolenie balíka do 5 kg zo dňa 25.11.2024 za dlhodobé pozitívne výsledky dosahované pri plnení pracovných povinností. V období od 12.12.2024 do 31.12.2024 bol členom diskusnej skupiny Anonymných alkoholikov v rámci skupinového zaobchádzania s odsúdenými. Odsúdený bol v období od 30.11.2022 do 23.04.2025 členom fitness krúžku. Voľný čas vyplňal účasťou na prednáškach, besedách, kvízoch, kultúrno-zábavných činnostiach, sledovaním televízie, čítaním dostupnej literatúry a hraním spoločenských hier. Kontakt s vonkajším svetom udržuje s matkou, súrodencami a synom všetkými dostupnými formami. Disciplinárne odmenený bol päťkrát a disciplinárne tresty nemal vykázané. Dňa 07.04.2025 rozhodol Okresný súd Liptovský Mikuláš v konaní pod sp. zn. 7Nt/13/2025 o zmene spôsobu výkonu trestu a odsúdeného preradil do ústavu s minimálnym stupňom stráženia. Na základe tohto rozhodnutia bol odsúdený dňa 24.04.2025 premiestnený do oddelenia výkonu trestu v E. Ústavu na výkon väzby a Ústavu na výkon trestu odňatia

slobody Prešov. Po absolvovaní pobytu v nástupnom oddiele bol odsúdený zaradený do výchovného kolektívu s „B“ diferenciačnou skupinou. Správanie a vystupovanie odsúdeného v tunajšom ústave je na požadovanej úrovni, svoje povinnosti odsúdeného, pokyny a príkazy príslušníkov plní, ústavný poriadok a časový harmonogram dňa dodržiava. V osobných veciach si udržiava predpísaný poriadok a čistotu, zásady osobnej a kolektívnej hygieny má osvojené, o ustrojovaciu disciplínu dbá. Počas pobytu v tunajšom ústave odsúdený trávi svoj voľný čas čítaním literatúry, sledovaním televízie, účasťou na oddielových prednáškach a počúvaním ústavného rádia. Odsúdený sa zúčastňuje na činnostiach pre všeobecný rozvoj osobnosti odsúdeného v rámci oddielu a vonkajších priestorov ústavu. Vonkajšie kontakty udržiava s matkou, družkou, synom a súrodencami všetkými dostupnými formami. Aktuálne disciplinárne tresty nemá vykazané a disciplinárne odmenený bol päťkrát. Resocializačná prognóza je u odsúdeného podľa nástroja hodnotenia rizika recidívy trestnej činnosti CRA menej priaznivá. Riziko recidívy trestnej činnosti je stredné. Odsúdený prejavuje kritický postoj k spáchanej trestnej činnosti. Odsúdený podľa riaditeľa ústavu preukazuje splnenie podmienok na podmienené prepustenie z výkonu trestu. Lehota na podmienené prepustenie je aktuálne u odsúdeného dodržaná. S poukazom na vyššie uvedené skutočnosti, správanie a strednému riziku recidívy podmienené prepustenie odsúdeného riaditeľ ústavu odporučil s určením primeranej skúšobnej doby a s odporúčením nariadenia probačného dohľadu. Vzhľadom na identifikáciu rizikových faktorov, ktoré boli primárnou príčinou vedúcou k spáchaniu trestnej činnosti, v prípade podmieneného prepustenia riaditeľ odporučil uloženie primeraných obmedzení a povinností spočívajúcich v povinnosti zamestnať sa v skúšobnej dobe alebo sa preukázateľne uchádzať o zamestnanie a v obmedzení spočívajúcom najmä v zákaze požívania alkoholických nápojov a iných návykových látok. Zároveň sa v zmysle § 415 ods. 3 Trestného poriadku pripojil k žiadosti odsúdeného o podmienené prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody.

Zástupca ústavu na verejnom zasadnutí k tomuto dôkazu uviedol, že toho hodnotenie odsúdeného A. A. je aktuálne aj ku dňu konania verejného zasadnutia. Vo vzťahu k disciplinárnemu trestu uviedol, že dňa 18.08.2023 bol odsúdenému uložený disciplinárny trest celodenného umiestnenia do uzatvoreného oddielu na dobu 7 dní z dôvodu opakovanej pozitívnej dychovej skúšky na prítomnosť alkoholu. Odsúdený sa ku skutku priznal, oľutoval ho a trest je v súčasnej dobe zahladený.

Zo skráteného výpisu klienta vyplýva, že odsúdený dňa 25.08.2021 nastúpil výkon trestu vo výmere 2 roky a 6 mesiacov uložený mu v konaní na Okresnom súde Liptovský Mikuláš pod sp. zn. 3T/38/2021, ktorý vykonal dňa 25.02.2024. Týmto dňom hneď nastúpil výkon trestu odňatia slobody vo výmere 8 mesiacov a 27 dní uložený mu v konaní na Okresnom súde Liptovský Mikuláš pod sp. zn. 1T/120/2012, ktorý vykonal dňa 21.11.2024 a z ktorého podmienené prepustenie v zmysle tejto karty možné nie je. Následne dňa 21.11.2024 nastúpil výkon trestu vo výmere 2 roky a 6 mesiacov uložený mu v konaní na Okresnom súde Liptovský Mikuláš pod sp. zn. 2T/91/2019, ktorý predpokladaný koniec je stanovený na deň 21.05.2027. Z výkonov prvého a posledného trestu je možné podmienené prepustenie po vykonaní jednej polovice trestu, pričom táto doba je v tejto karte stanovená na 21.11.2024.

Súd pripojil a na verejnom zasadnutí v rámci dokazovania prečítal podstatný obsah spisu vedeného na Okresnom súde Liptovský Mikuláš pod sp. zn. 3T/38/2021, z ktorého vyplýva, že trestným rozkazom zo dňa 14.05.2021, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 10.06.2021, súd uznal obvineného A. A. za vinného z prečinu zanedbania povinnej výživy podľa § 207 ods. 1, ods. 3 písm. c) Trestného zákona a uložil mu trest odňatia slobody v trvaní 2 roky a 6 mesiacov, pričom na výkon uloženého trestu ho zaradil do ústavu na výkon trestu so stredným stupňom stráženia. Tento trest bol dňa 20.07.2021 nariadený a ako vyplýva zo správy ORPZ Liptovský Mikuláš, odsúdený bol dňa 25.08.2021 do výkonu tohto trestu dodaný.

Z pripojeného spisu Okresného súdu Liptovský Mikuláš, sp. zn. 1T/120/2012, ktorý súd na verejnom zasadnutí v podstatnom rozsahu v rámci dokazovania prečítal vyplýva, že dňa 13.09.2012 súd vydal trestný rozkaz, ktorým uznal obvineného A. A. za vinného zo skutku, ktorý právne kvalifikoval ako prečin zanedbania povinnej výživy podľa § 207 ods. 1, ods. 3 písm. b) Trestného zákona a za jeho spáchanie mu uložil trest odňatia slobody v trvaní 16 mesiacov s podmieneným odkladom jeho výkonu na skúšobnú dobu v trvaní 3 roky a zároveň mu uložil ochranné protialkoholické liečenie ústavnou formou. Uznesením vydaným v tejto trestnej veci dňa 26.09.2016 súd rozhodol, že odsúdený A. A. sa v skúšobnej dobe uloženej vyššie uvedeným trestným rozkazom neosvedčil a nariadil mu trest odňatia slobody v trvaní 16 mesiacov, kedy ho na výkon tohto trestu zaradil do ústavu na výkon trestu so stredným stupňom stráženia. Na poklade sťažnosti odsúdeného, Krajský súd v Žiline uznesením sp. zn. 1Tos/126/2016 zo dňa 22.12.2016 túto sťažnosť odsúdeného A. A. zamietol, pretože

nebola dôvodná. Týmto dňom, teda 22.12.2016, nadobudlo uznesenie o neosvedčení právoplatnosť. Výkon tohto trestu bol súdom nariadený dňa 07.03.2017 s predpokladaným nástupom trestu dňa 14.06.2018. Uznesením Okresného súdu Ružomberok, sp. zn. 8PP/44/2018 zo dňa 16.01.2019, ktoré nadobudlo právoplatnosť dňa 16.01.2019, súd odsúdeného A. A. z výkonu tohto trestu odňatia slobody podmienienečne prepustil a určil mu skúšobnú dobu v trvaní troch rokov s probačným dohľadom v trvaní troch rokov a uloženou povinnosťou zamestnať sa v skúšobnej dobe alebo sa preukázateľne uchádzať o zamestnanie a povinnosťou dostaviť sa k probačnému a mediačnému úradníkovi. Následne však uznesením Okresného súdu Ružomberok, sp. zn. 8PP/44/2018 zo dňa 22.09.2021, právoplatným dňa 22.09.2021, súd vyslovil, že odsúdený A. A. sa v skúšobnej dobe podmienienečného prepustenia neosvedčil a zvyšok trestu v trvaní 8 mesiacov a 27 dní vykoná. Následne bol výkon tohto trestu dňa 05.10.2021 nariadený s predpokladaným nástupom výkonu trestu dňa 25.02.2024.

Súd tiež pripojil a na verejnom zasadnutí v rámci dokazovania prečítal podstatný obsah spisu vedeného na Okresnom súde Liptovský Mikuláš pod sp. zn. 2T/91/2019, z ktorého vyplynulo, že trestným rozkazom zo dňa 31.10.2019, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 31.12.2019, súd uznal obvineného A. A. za vinného zo skutku, ktorý súd v tomto trestnom rozkaze právne kvalifikoval ako prečin zanedbania povinnej výživy podľa § 207 ods. 1, ods. 3 písm. c) Trestného zákona a uložil mu trest odňatia slobody v trvaní 2 roky a 6 mesiacov s podmienienečným odkladom jeho výkonu na skúšobnú dobu s probačným dohľadom v trvaní 3 roky a 6 mesiacov s povinnosťou zaplatiť v skúšobnej dobe zameškané výživné a s povinnosťou sa v skúšobnej dobe zamestnať alebo sa preukázateľne uchádzať o zamestnanie. Uznesením vydaným v tejto trestnej veci dňa 10.12.2021 súd vyslovil, že odsúdený A. A. sa v skúšobnej dobe určenej vyššie uvedeným trestným rozkazom neosvedčil a nariadil výkon trestu vo výmere 2 roky a 6 mesiacov, pričom na výkon tohto trestu ho zaradil do ústavu na výkon trestu so stredným stupňom stráženia. Toto uznesenie nadobudlo právoplatnosť dňa 14.12.2021. Tento trest bol nariadený dňa 28.02.2022 s predpokladaným nástupom tohto trestu dňa 22.11.2024 po vykonaní predchádzajúceho trestu. Uznesením Okresného súdu Liptovský Mikuláš, sp. zn. 7Nt/13/2025 zo dňa 07.04.2025, ktoré nadobudlo právoplatnosť dňa 09.04.2025, súd preradil odsúdeného A. A. na výkon tohto trestu do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom stráženia.

Podľa § 415 ods. 1 Trestného poriadku, o podmienienečnom prepustení z výkonu trestu odňatia slobody rozhoduje súd na návrh prokurátora, riaditeľa ústavu na výkon väzby alebo riaditeľa ústavu na výkon trestu odňatia slobody, v ktorom sa trest vykonáva, záujmového združenia občanov, dôveryhodnej osoby alebo na návrh odsúdeného, alebo osoby, ktorá môže za odsúdeného podať odvolanie v jeho prospech, na verejnom zasadnutí. Ak bol návrh odsúdeného o podmienienečné prepustenie zamietnutý, môže ho odsúdený opakovať až po uplynutí jedného roka od zamietnutia okrem prípadu, že návrh bol zamietnutý len preto, že ho odsúdený podal predčasne.

Podľa § 415 ods. 3 Trestného poriadku, ak podmienienečné prepustenie navrhne riaditeľ ústavu na výkon väzby alebo riaditeľ ústavu na výkon trestu odňatia slobody, v ktorom odsúdený vykonáva trest, alebo sa k takému návrhu pripojí, môže rozhodnutie o tom, že odsúdený sa podmienienečne prepúšťa, urobiť so súhlasom prokurátora aj predseda senátu.

Podľa § 66 ods. 1 Trestného zákona súd môže odsúdeného podmienienečne prepustiť na slobodu, ak odsúdený vo výkone trestu plnením svojich povinností a svojím správaním preukázal polepšenie a môže sa od neho očakávať, že v budúcnosti povedie riadny život, a

a) ak ide o osobu odsúdenú za prečin po výkone polovice uloženého nepodmienienečného trestu odňatia slobody alebo rozhodnutím prezidenta Slovenskej republiky zmierneného nepodmienienečného trestu odňatia slobody,

b) ak ide o osobu odsúdenú za zločin po výkone dvoch tretín uloženého nepodmienienečného trestu odňatia slobody alebo rozhodnutím prezidenta Slovenskej republiky zmierneného nepodmienienečného trestu odňatia slobody,

c) ak ide o osobu odsúdenú za zločin, ktorá nebola pred spáchaním trestného činu vo výkone trestu odňatia slobody po výkone polovice uloženého nepodmienienečného trestu odňatia slobody alebo rozhodnutím prezidenta Slovenskej republiky zmierneného nepodmienienečného trestu odňatia slobody; súd zároveň nariadi kontrolu technickými prostriedkami.

Podľa § 66 ods. 2 Trestného zákona pri rozhodovaní o podmienienečnom prepustení súd prihliadne aj na to, v akom ústave na výkon trestu odsúdený trest vykonáva.

Podľa § 67 ods. 1 Trestného zákona osoba odsúdená za obzvlášť závažný zločin alebo osoba odsúdená na trest odňatia slobody podľa § 47 ods. 2 okrem osoby odsúdenej na doživotie môže byť podmienčne prepustená až po výkone troch štvrtín uloženého trestu odňatia slobody.

Podľa § 68 ods. 1 Trestného zákona pri podmienčnom prepustení súd určí skúšobnú dobu na jeden rok až sedem rokov; skúšobná doba sa začína podmienčným prepustením odsúdeného. Zároveň môže nariadiť probačný dohľad nad odsúdeným vo výmere do troch rokov a ustanoví mu primerané obmedzenia alebo povinnosti uvedené v § 51 ods. 3 a 4.

Súd predovšetkým preskúmal splnenie formálnych podmienok na podmienčné prepustenie odsúdeného A. A. z výkonu trestu odňatia slobody a zistil, že odsúdený tieto podmienky spĺňa len čiastočne. Vo vzťahu k výkonu trestu uloženého mu Okresným súdom Liptovský Mikuláš pod sp. zn. 1T/120/2012 súd konštatuje, že z výkonu tohto trestu bol v konaní vedenom na Okresnom súde Ružomberok pod sp. zn. 8PP/44/2018 podmienčne prepustený, ale v skúšobnej dobe sa neosvedčil a teda mu bol súdom nariadený výkon zvyšku tohto trestu v trvaní 8 mesiacov a 27 dní. Preto v zmysle § 68 ods. 5 Trestného zákona opätovné podmienčné prepustenie z výkonu toho istého trestu nie je možné. Súd z tohto dôvodu musí konštatovať, že vo vzťahu k tomuto výkonu trestu odňatia slobody absentujú formálne podmienky na podmienčné prepustenie. Preto žiadosť odsúdeného vo vzťahu k tomuto výkonu trestu aj z tohto dôvodu zamietol. Vo vzťahu k výkonom trestov uložených mu Okresným súdom Liptovský Mikuláš, sp. zn. 3T/38/2021 a sp. zn. 2T/91/2019 súd konštatuje splnenie formálnych podmienok na podmienčné prepustenie po uplynutí polovice trestu v zmysle § 66 ods. 1 písm. a) Trestného zákona, pretože A. A. bol v týchto konaniach odsúdený za prečiny a z obsahu spisov v súdom oboznámenom rozsahu vyplýva doba podmienčného prepustenia dňa 21.11.2024 tak, ako to vyplynulo aj zo skráteného výpisu klienta.

Zákonným predpokladom podmienčného prepustenia odsúdeného, okrem splnenia formálnych kritérií, ktorým je uplynutie požadovanej dĺžky výkonu trestu v závislosti od závažnosti trestného činu, je posúdenie, či odsúdený vo výkone trestu plnením svojich povinností a svojím správaním preukázal polepšenie a môže sa od neho očakávať, že v budúcnosti povedie riadny život. Splnenie tejto materiálnej podmienky sa tiež (okrem iných) viaže na správanie odsúdeného vo výkone trestu odňatia slobody a jej plnenie preukazuje príslušný ústav na výkon trestu v hodnotení odsúdeného. S ohľadom na povahu a účel tohto právneho inštitútu je odôvodneným úsudok, že o takomto polepšení môže okrem iného svedčiť, ak odsúdený riadne a zodpovedne plní povinnosti, ktoré vo výkone trestu pre neho vyplývajú z právnych predpisov, ak dodržiava ústavný poriadok a stanovený režim, plní pokyny príslušníkov Zboru väzenskej a justičnej stráže, dodržiava zásady slušného správania, iniciatívne spolupracuje a plní program zaobchádzania, dodržiava povinnosti a zákazy obsiahnuté v zákone o výkone trestu odňatia slobody a vo vyhláske, ktorou sa vydáva Poriadok výkonu trestu a pod. Okrem toho je potrebné posudzovať aj osobu odsúdeného, jeho osobnostné predpoklady, rodinné zázemie a podobne. V tejto súvislosti je potrebné zdôrazniť, že správanie odsúdeného počas výkonu trestu odňatia slobody nebolo úplne bezproblémové, o čom svedčí udelený disciplinárny trest za požitie alkoholu vo výkone trestu. Odsúdený sa teda vzhľadom na svoju alkoholovú závislosť, pre ktorú mu aj bolo uložené protialkoholické liečenie, nezdržal požitia alkoholu aj v tak prísne chránenom prostredí, akým je ústav na výkon trestu odňatia slobody. Podľa názoru súdu nie je možné od neho očakávať dodržiavanie noriem spoločnosti a zákonov po prepustení na slobodu, teda v menej regulovanom prostredí, ak tak nerobí ani vo výkone trestu odňatia slobody.

„Polepšenie je vývojový proces vnútornej premeny páchatelovej osobnosti, ktorý sa navonok prejavuje v jeho správaní. Dobré správanie odsúdeného vo výkone trestu odňatia slobody však samé osebe automaticky neznamená, že sa odsúdený polepšil, pretože môže byť aj len prejavom vonkajšej adaptácie odsúdeného na prostredie väznice, nie o náznak skutočných zmien osobnosti odsúdeného. Dosiahnutý stupeň nápravy je preto potrebné posudzovať nielen podľa správania sa odsúdeného vo výkone trestu odňatia slobody, ale je nutné skúmať, či sa odsúdený zbavil záporných vlastností, charakterových čŕt, sklonov a zlých návykov, ktoré ho viedli k spáchaniu trestného činu, za ktorý bol odsúdený, alebo ktoré okrem ostatných príčin aspoň prispeli k jeho rozhodnutiu trestný čin spáchať“ (uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 4Urtos/7/2020 z 19.11.2020).

Judikatúra týkajúca sa hodnotenia materiálnych podmienok podmieneného prepustenia z výkonu trestu odňatia slobody bola zhrnutá v náleze Ústavného súdu SR sp. zn. I. ÚS 36/2022 z 24.05.2022. „Ústavný súd nespochybňuje, že trestná minulosť je relevantným faktorom pri rozhodovaní o podmienenom prepustení odsúdeného. Avšak predpoklad vedenia riadneho života v budúcnosti nemôže byť založený predovšetkým, či dokonca výlučne na trestnej minulosti konkrétneho jednotlivca. Je potrebné zohľadniť ďalšie aktuálne poznatky o osobe odsúdeného, stav jeho nápravy i prostredie, v ktorom by sa ocitol po prípadnom podmienenom prepustení na slobodu, ako aj zaoberať sa okolnosťami spáchania trestnej činnosti s ohľadom na mieru prekonania subjektívnych príčin tejto trestnej činnosti na strane odsúdeného. Trestnú minulosť nemožno hodnotiť formalisticky – koľkokrát bol jednotlivec odsúdený, koľkokrát vykonával nepodmienený trest odňatia slobody či koľkokrát porušil podmienky podmieneného prepustenia. Je potrebné zvážiť, pred akou dlhou dobou a z akých dôvodov došlo k spáchaniu predchádzajúcich trestných činov a či možno od odsúdeného na základe jeho aktuálneho výkonu trestu očakávať, že povedenie riadny život“.

Podľa nej zmysel podmieneného prepustenia z výkonu trestu odňatia slobody nie je v tom, aby za dobré správanie bol odsúdený automaticky podmienené prepustený po uplynutí stanovenej doby bez zreteľa na účel trestu. Je potrebné vziať do úvahy i samotný účel trestu, ktorý obsahuje viac komponentov, ku ktorým súdy pri svojom rozhodovaní musia prihliadať. Podstatou ich úvah je potom v konečnom dôsledku dôvodnosť predpokladu, že odsúdený povedie v budúcnosti i na slobode riadny život s minimalizáciou rizika jeho recidívy (IV. ÚS 85/2011, IV. ÚS 321/2013). Zmyslom podmieneného prepustenia teda nie je odmeniť odsúdeného za dobré správanie vo výkone trestu – nejde o dobrodenie pre odsúdeného, a nemôže tak byť ani paušálne vylúčené u niektorých kategórií odsúdených, napr. recidivistov, ako špecifické sprísnenie trestného postihu. Nariadenie podmieneného prepustenia z výkonu trestu je namieste vtedy, ak už k náprave, resp. k dosiahnutiu účelu trestu ďalší pobyt odsúdeného vo výkone trestu nie je nutný, pričom možno vzhľadom na všetky relevantné okolnosti predpokladať, že odsúdený povedie aj na slobode riadny život, čo ale v tomto prípade splnené nie je, aj keď predpoklad vedenia riadneho života v budúcnosti nemôže byť založený predovšetkým, či dokonca výlučne na trestnej minulosti konkrétneho jednotlivca. Súd neposudzujúc toto kritérium mechanicky, predovšetkým zdôrazňuje, že odsúdený A. A. bol doposiaľ 6 krát súdne trestaný a teda ho možno označiť za dlhoročného recidivistu s ambivalentným postojom k dodržiavaniu zákonov a noriem spoločnosti, ktoré dlhodobo, intenzívne a úmyselne porušoval. V minulosti mal teda dostatok príležitostí, aby svoje správanie zmenil, avšak tak nikdy neurobil. K zmene jeho správania došlo až pôsobením výkonom trestu na jeho osobu, ktorý má zjavne na jeho osobu pozitívny korekčný efekt, o čom svedčia disciplinárne odmeny, aj keď nie úplnej, pretože aj počas výkonu trestu bol disciplinárne potrestaný za porušenie noriem upravujúcich výkon trestu. Tu je potrebné zdôrazniť, že adaptovanie sa na podmienky výkonu trestu nie je možné stotožniť s polepšením na slobode, kde už neplatia tak prísne regulácie správania. A. A. je navyše recidivistom, ktorý v minulosti „nevyužil šancu“ v podobe podmieneného prepustenia a vo výkone trestu sa ocitol znova. Jeho osoba podľa presvedčenia súdu nedáva záruku, že by sa to v budúcnosti mohlo zmeniť, kedy iba jeho prísľub o vedení riadneho života, ktorý po predchádzajúcom podmienenom prepustení už raz porušil, tentokrát už nestačí. Súd v osobe odsúdeného a ani v jeho živote nevzhladá žiadnu objektívnu okolnosť, ktorá by mohla súd viesť k záveru, že práve teraz, po šiestom odsúdení a piatom nepodmienenom výkone trestu a pri druhom podmienenom prepustení svoj postoj zmení a už nebude hrozbou pre spoločnosť. Je úplne obsolentné sa pri podmienenom prepustení odvolávať na rodinu a snahu o starostlivosť o ňu, najmä ak bol A. A. v minulosti viackrát odsúdený za prečin zanedbania povinnej výživy. Je teda zrejmé, že dodržiavanie noriem spoločnosti nebolo v minulosti jeho prioritou a to aj napriek tomu, že mal rodinu, na ktorú teraz poukazuje v snahe zlepšiť svoje postavenie v tomto konaní. Odsúdený mal dostatok času a priestoru už pri prvom podmienenom prepustení ako aj pri ďalšom priebehu svojho života preukázať, že chce žiť slušným životom a starať sa o svoju rodinu a naplňovať tak svoje úlohu občana a otca dieťaťa tak, ako to v súčasnosti prezentuje. To ale v minulosti nevyužil a nie je podľa presvedčenia súdu predpoklad, že sa tak stane aj v budúcnosti. Preto, hoci trestnú minulosť nemožno hodnotiť formalisticky – koľkokrát bol jednotlivec odsúdený, koľkokrát vykonával nepodmienený trest odňatia slobody či koľkokrát porušil podmienky podmieneného prepustenia, jeho neosvedčenie sa v minulosti v prípade jeho podmieneného prepustenia dávajú súdu pri komplexnom hodnotení odsúdeného možnosť urobiť záver totožný so záverom riaditeľa ústavu uvedeného v jeho hodnotení o strednom riziku recidívy a menej priaznivej resocializačnej prognóze.

Je potrebné zdôrazniť, že odsúdený vykonával pôvodne trest v ústave na výkon trestu so stredným stupňom stráženia.

Vzhľadom na vyššie uvedené súd komplexne preskúmal nielen závažnosť trestných činov, za ktorého bol A. A. odsúdený, početnosť jeho záznamov v odpise registra trestov, zaradenie do stredného stupňa stráženia a dospel k záveru, že na odsúdeného je potrebné v záujme dovŕšenia jeho prevýchovy a ochrany spoločnosti naďalej pôsobiť výkonom trestu odňatia slobody, pretože vo výkone trestu nepreukázal dostatočnú mieru polepšenia a tiež nie je možné od neho očakávať, že po prepustení povedie riadny život. Uvedený názor súdu nie je možné korigovať ani probačným dohľadom, pretože odsúdený už bol v minulosti podmienene prepustený z výkonu trestu odňatia slobody aj s uloženým probačným dohľadom ale ani túto možnosť preukázať zmenu vo svojom správaní nevyužil a páchal ďalšiu početnú trestnú činnosť, čo nesvedčí o jeho skutočnej snahe zmeniť svoje správanie tak, aby bolo súladné s očakávaniami spoločnosti vyjadrenými v zákonných normách, ktoré odsúdený v minulosti dôsledne a dlhodobo porušoval. Preto súd vyslovuje nutnosť dovŕšenia nápravy odsúdeného, keďže nemožno od neho očakávať, že práve teraz, po šiestom odsúdení a po tomto výkone trestu odňatia slobody povedie na slobode riadny život a už nebude ohrozením pre túto spoločnosť, keď tomu tak nebolo za posledných 17 rokov, ktoré uplynuli od jeho prvého odsúdenia.

Preto súd návrh odsúdeného zamietol a rozhodol tak, ako je to uvedené vo výrokovej časti tohto uznesenia.

Poučenie:

2

4PP/32/2025

Proti tomuto uzneseniu je prípustná sťažnosť do 3 pracovných dní odo dňa jeho oznámenia na Krajský súd v Prešove cestou tunajšieho súdu. Sťažnosť má odkladný účinok.